

I

(Jogalkotási aktusok)

HATÁROZATOK

AZ EURÓPAI PARLAMENT ÉS A TANÁCS (EU) 2015/1814 HATÁROZATA

(2015. október 6.)

az üvegházhatású gázok uniós kibocsátáskereskedelmi rendszeréhez piaci stabilizációs tartalék létrehozásáról és működtetéséről, valamint a 2003/87/EK irányelv módosításáról

(EGT-vonatkozású szöveg)

AZ EURÓPAI PARLAMENT ÉS AZ EURÓPAI UNIÓ TANÁCSA,

tekintettel az Európai Unió működéséről szóló szerződésre és különösen annak 192. cikke (1) bekezdésére,

tekintettel az Európai Bizottság javaslatára,

a jogalkotási aktus tervezete nemzeti parlamenteknek való megküldését követően,

tekintettel az Európai Gazdasági és Szociális Bizottság véleményére ⁽¹⁾,

a Régiók Bizottságával folytatott konzultációt követően,

rendes jogalkotási eljárás keretében ⁽²⁾,

mivel:

- (1) A 2003/87/EK európai parlamenti és tanácsi irányelv ⁽³⁾ az üvegházhatású gázkibocsátás költséghatékony és gazdaságos csökkentésének előmozdítása érdekében létrehozta az üvegházhatású gázok kibocsátási egységei Unión belüli kereskedelmi rendszerét (uniós kibocsátáskereskedelmi rendszer).
- (2) A 2030-ig tartó időszakra vonatkozó éghajlat- és energiapolitikai keretről szóló, 2014. október 23–24-i európai tanácsi következtetések szerint az üvegházhatásúgáz-kibocsátás csökkentésére irányuló uniós cél elérésének legfontosabb európai eszköze egy jól működő, megújított uniós kibocsátáskereskedelmi rendszer és egy, a piacot stabilizáló eszköz lesz.
- (3) A 2003/87/EK irányelv 10. cikkének (5) bekezdése úgy rendelkezik, hogy a Bizottságnak minden évben jelentést kell benyújtania az Európai Parlamentnek és a Tanácsnak az európai szén-dioxid-piac működéséről.
- (4) A Bizottság „Az európai szén-dioxid-piac helyzete 2012-ben” című, az Európai Parlamentnek és a Tanácsnak benyújtott jelentése megállapította, hogy a kereslet és a kínálat strukturális egyensúlyhiányának megoldásához intézkedésekre van szükség. A 2030-ig tartó időszakra vonatkozó éghajlat- és energiapolitikai kerettel kapcsolatos hatásvizsgálat azt jelzi, hogy ez az egyensúlyhiány várhatóan továbbra is fennáll, és nem kezelhető kielégítően azzal, ha ezen a kereten belül szigorúbb célkitűzéshez igazítják a lineáris pályát. A lineáris tényező megváltoztatása csak fokozatosan módosítja a kibocsátási egységek uniós szintű mennyiségét (az uniós kibocsátáskereskedelmi rendszer összkvótáját). Ennek megfelelően a többlet is csak fokozatosan csökkenne, és a piacnak több mint egy évtizedig továbbra is mintegy 2 milliárd vagy még annál is több kibocsátási egységnyi többlettel kellene

⁽¹⁾ HL C 424., 2014.11.26., 46. o.

⁽²⁾ Az Európai Parlament 2015. július 8-i álláspontja (a Hivatalos Lapban még nem tették közzé) és a Tanács 2015. szeptember 18-i határozata.

⁽³⁾ Az Európai Parlament és a Tanács 2003/87/EK irányelve (2003. október 13.) az üvegházhatást okozó gázok kibocsátási egységei Közösségen belüli kereskedelmi rendszerének létrehozásáról és a 96/61/EK tanácsi irányelv módosításáról (HL L 275., 2003.10.25., 32. o.).

működni, ami megakadályozná, hogy az uniós kibocsátáskereskedelmi rendszer közvetítse a szén-dioxid-kibocsátás költséghatékony csökkentését ösztönző szükséges beruházási üzenetet, valamint előmozdítsa a gazdasági növekedéshez és a munkahelyteremtéshez hozzájáruló alacsony szén-dioxid-kibocsátású innovációt.

- (5) E probléma megoldása érdekében, valamint azért, hogy az uniós kibocsátáskereskedelmi rendszer ellenállóbbá váljon a kereslet és a kínálat egyensúlyproblémáival szemben, képessé téve azt ezáltal arra, hogy rendezett piacként működjön, piaci stabilizációs tartalékot (a továbbiakban: tartalék) indokolt létrehozni 2018-ban, és ennek 2019-től működni kell. A tartalék az egyéb éghajlat- és energiapolitikákkal való szinergiát is fokozni fogja. A lehető legnagyobb fokú kiszámíthatóság megőrzése érdekében egyértelmű szabályokat kell megállapítani a kibocsátási egységek tartalékba helyezésére, valamint a tartalékból való felszabadítására vonatkozóan. A tartaléknak az árverésre kerülő éves mennyiség kiigazítása révén kell működni. Amennyiben a feltételek teljesülnek, 2019-től kezdődően a forgalomban levő kibocsátási egységek Bizottság által legutóbb közzétett teljes mennyisége 12 %-ának megfelelő számú kibocsátási egységet kell évente kivonni az árverésre bocsátandó mennyiségből, és kell a tartalékba helyezni. Minden évben a tartalékba helyezéssel azonos arányban és sorrendben megfelelő számú kibocsátási egységet kell felszabadítani a tartalékból a tagállamok számára, és azokat hozzá kell adni az árverésre bocsátandó mennyiséghez, amennyiben a forgalomban levő kibocsátási egységek vonatkozó teljes száma nem éri el a 400 milliót.
- (6) Ennek érdekében a Bizottság és a tagállamok, miután a Bizottság az adott év május 15-ig közzétette a forgalomban levő kibocsátási egységek teljes számát, indokolatlan késedelem nélkül gondoskodik a közös árverési platform és adott esetben a saját árverési platformok aukciós eseménynaptárainak oly módon történő kiigazításáról, hogy azok figyelembe vegyék a tartalékba helyezendő vagy abból felszabadítandó egységek számát. Az árverésre bocsátandó kibocsátási egységek számának kiigazítását az adott aukciós eseménynaptár megváltoztatását követő 12 hónap leforgása alatt kell végrehajtani. Mivel az árverési folyamatnak zökkenőmentesen kell zajlania, szükség esetén a kiigazítással kapcsolatos további részleteket az 1031/2010/EU bizottsági rendeletben ⁽¹⁾ kell rögzíteni.
- (7) Ezenkívül a tartalék létrehozása mellett és annak következtében néhány módosítást is végre kell hajtani a 2003/87/EK irányelven, hogy biztosított legyen az egységesség és az uniós kibocsátáskereskedelmi rendszer zökkenőmentes működése. Így különösen a 2003/87/EK irányelv végrehajtásának eredményeként bekövetkezhet az, hogy az egyes kereskedési időszakok végén nagy mennyiségű kibocsátási egységet értékesítenek árverés útján, ez pedig alááshatja a piaci stabilitást. Ezért azt elkerülendő, hogy egy kereskedési időszak végén és a következő időszak elején a piacon a kibocsátási egységek kínálata vonatkozásában megbomoljon az egyensúly, ami megzavarhatja a piac működését, rendelkezni kell arról, hogy egy kereskedési időszak végén jelentkező kínálatnövekmény egy részét a következő kereskedési időszak első két évében értékesítsék árverésen. Az európai szén-dioxid-piac stabilitásának további fokozása érdekében, illetve azt elkerülendő, hogy a 2013-ban kezdődött kereskedési időszak vége felé mesterségesen megnövekedjen a kínálat, a 2003/87/EK irányelv 10a. cikkének (7) bekezdése értelmében létesítmények számára ki nem osztott kibocsátási egységeket és az irányelv 10a. cikke (19) és (20) bekezdésének alkalmazása miatt létesítmények számára ki nem osztott kibocsátási egységeket (a továbbiakban: ki nem osztott kibocsátási egységek) 2020-ban tartalékba kell helyezni. A Bizottságnak a ki nem osztott kibocsátási egységek vonatkozásában felül kell vizsgálnia a 2003/87/EK irányelvet, és szükség esetén javaslatot kell tennie az Európai Parlamentnek és a Tanácsnak a további lehetséges intézkedésekről.
- (8) Amennyiben a 176/2014/EU bizottsági rendeletben ⁽²⁾ meghatározottak alapján 2019-ben 300 millió, 2020-ban pedig 600 millió kibocsátási egységet a terveknek megfelelően piacra bocsátának, akkor a tartalék nem tudná teljesíteni célját, vagyis nem lenne képes a kereslet és a kínálat strukturális egyensúlyhiányának orvoslására. Ennek megfelelően ezt a 900 millió kibocsátási egységet nem lehet árverésre bocsátani 2019-ben és 2020-ban, hanem tartalékba kell helyezni.
- (9) Fontos, hogy az uniós kibocsátáskereskedelmi rendszer alacsony szén-dioxid-kibocsátású növekedést ösztönözzön, továbbá a kibocsátásáthelyezés kockázatának jelentős mértékben kitett uniós ágazatok versenyképessége védelmet élvezzen. A 2030-ig tartó időszakra vonatkozó éghajlat- és energiapolitikai keretről szóló, fent említett európai tanácsi következtetések egyértelmű iránymutatással szolgáltak arra vonatkozóan, hogy a kibocsátási egységek ingyenes kiosztására és a kibocsátásáthelyezésre vonatkozó rendelkezéseket 2020 után is fenn kell tartani. E stratégiai iránymutatásra építve a Bizottságnak felül kell vizsgálnia a 2003/87/EK irányelvet, és különösen annak 10a. cikkét, és e határozat elfogadásától számítva hat hónapon belül javaslatot kell tennie az említett irányelv felülvizsgálatára. Az egyenlő versenyfeltételek biztosítása érdekében a felülvizsgálat annak vizsgálatára is kiterjed, hogy milyen összehangolt szabályok révén lehet uniós szinten kompenzálni a közvetett

⁽¹⁾ A Bizottság 1031/2010/EU rendelete (2010. november 12.) az üvegházhatást okozó gázok kibocsátási egységei Közösségen belüli kereskedelmi rendszerének létrehozásáról szóló 2003/87/EK európai parlamenti és tanácsi irányelv alapján az üvegházhatást okozó gázok kibocsátási egységei árverés útján történő értékesítésének időbeli ütemezéséről, lebonyolításáról és egyéb vonatkozásairól (HL L 302., 2010.11.18., 1. o.).

⁽²⁾ A Bizottság 176/2014/EU rendelete (2014. február 25.) az 1031/2010/EU rendeletnek különösen az üvegházhatást okozó gázok kibocsátási egységeiből a 2013–2020 közötti időszakban árverés útján értékesítendő mennyiségek meghatározása céljából történő módosításáról (HL L 56., 2014.2.26., 11. o.).

költségeket. A felülvizsgálat során azt is meg kell fontolni, hogy célszerű-e 2021 előtt a meglévő források kiegészítéseként legfeljebb 50 millió ki nem osztott kibocsátási egységet felhasználni az említett irányelv 10a. cikke (8) bekezdésében említett projektek és az alacsony szén-dioxid-kibocsátású ipari innovációs projektek ösztönzésére, valamennyi tagállamra kiterjedően, ideértve a kisebb léptékű projekteket is.

- (10) A Bizottságnak az éves szén-dioxid-piaci jelentése keretében nyomon kell követnie a tartalék működését. Az említett jelentésnek vizsgálnia kell a versenyképességre gyakorolt hatásokat, különös tekintettel az ipari ágazat tekintetében, ideértve a GDP-vel, a foglalkoztatással és a beruházásokkal kapcsolatos mutatókat. A Bizottságnak továbbá a tartalék működése megkezdésének időpontjától számított három éven belül, majd azt követően rendszeres időközönként felül kell vizsgálnia a tartalék működését a tartalék alkalmazása során szerzett tapasztalatok tükrében. A tartalék működésére vonatkozó felülvizsgálatnak különösen azt kell megvizsgálnia, hogy megfelelő-e a kibocsátási egységek tartalékba helyezése és tartalékból való felszabadítására vonatkozó szabályok abból a szempontból, hogy elérik-e a kitűzött célt, azaz megoldják-e a kereslet és a kínálat strukturális egyensúlyhiányát. A felülvizsgálat során elemezni kell a piac egyensúlyát, ideértve a kínálatot és a keresletet befolyásoló valamennyi fontos szempontot, az árverésre kerülő éves mennyiség kiigazítását maga után vonó, előre meghatározott tartomány megfelelését, valamint a forgalomban lévő kibocsátási egységek teljes számára alkalmazott százalékos arányt. Amennyiben az elemzés arra enged következtetni, hogy a tartomány a piaci fejleményekben bekövetkezett változások és a felülvizsgálat idején rendelkezésre álló új információk fényében már nem megfelelő, a Bizottságnak késlekedés nélkül javaslatot kell tennie a helyzet orvoslása érdekében. A felülvizsgálat során vizsgálni kell a tartalék által a növekedésre, a foglalkoztatásra, az Unió ipari versenyképességére és a kibocsátásáthelyezés kockázatára gyakorolt hatásokat. A tartalék működésének felülvizsgálata objektív módon kell, hogy történjen, figyelembe véve, hogy az alacsony szén-dioxid-kibocsátású gazdaságra való áttérés folyamán fenn kell tartani a szabályozási stabilitást, és biztosítani kell a hosszú távú kiszámíthatóságot.
- (11) Mivel e határozat céljait, nevezetesen az Unióban egy piaci stabilizációs tartalék létrehozását és működtetését, a tagállamok nem tudják kielégítően megvalósítani, az Unió szintjén azonban terjedelmük és hatásaik miatt e célok jobban megvalósíthatók, az Unió intézkedéseket hozhat az Európai Unióról szóló szerződés 5. cikkében foglalt szubsidiaritás elvének megfelelően. Az említett cikkben foglalt arányosság elvének megfelelően ez a határozat nem lépi túl az e célok eléréséhez szükséges mértéket.
- (12) A 2003/87/EK irányelvet ezért ennek megfelelően módosítani kell,

ELFOGADTA EZT A HATÁROZATOT:

1. cikk

Piaci stabilizációs tartalék

- (1) A piaci stabilizációs tartalék 2018-ban jön létre, a kibocsátási egységek pedig 2019. január 1-jétől helyezhetők tartalékba.
- (2) A 2003/87/EK irányelv 10. cikke (4) bekezdésének megfelelően a 176/2014/EK rendeletben előírtak szerint a 2014–2016-os időszakban az árverésre bocsátandó mennyiségekből levont 900 millió kibocsátási egységet nem lehet hozzáadni a 2019-ben és 2020-ban árverésre bocsátandó mennyiségekhez, hanem ehelyett tartalékba kell helyezni.
- (3) A 2003/87/EK irányelv 10a. cikkének (7) bekezdése értelmében létesítmények számára ki nem osztott kibocsátási egységeket és az irányelv 10a. cikke (19) és (20) bekezdésének alkalmazása miatt létesítmények számára ki nem osztott kibocsátási egységeket 2020-ban tartalékba kell helyezni. A Bizottság e ki nem osztott kibocsátási egységek vonatkozásában felülvizsgálja a 2003/87/EK irányelvet, és adott esetben javaslatot nyújt be az Európai Parlamentnek és a Tanácsnak.
- (4) A Bizottság az adott évben forgalomban lévő kibocsátási egységek teljes számát a következő év május 15-ig teszi közzé. Az adott évben forgalomban lévő kibocsátási egységek teljes száma a 2008. január 1-je óta eltelt időszakban kiutalt kibocsátási egységek összesített száma, beleértve a szóban forgó időszakban a 2003/87/EK irányelv 13. cikkének (2) bekezdése értelmében kiutalt kibocsátási egységek számát és az uniós kibocsátáskereskedelmi rendszer hatálya alá tartozó létesítmények által az adott év december 31-ig a kibocsátások tekintetében nemzetközi jóváírás igénybevételére vonatkozóan gyakorolt jogokat, valamint levonva az uniós kibocsátáskereskedelmi rendszer hatálya alá tartozó létesítmények 2008. január 1. és az adott év december 31. közötti ellenőrzött kibocsátásának tonnában kifejezett összesített mennyiségét, a 2003/87/EK irányelv 12. cikkének (4) bekezdése értelmében törölt kibocsátási egységek számát, valamint a tartalékban található kibocsátási egységek számát. Nem kell figyelembe venni a 2005-től 2007-ig bezárólag tartó hároméves időszakban bekövetkezett kibocsátásokat és a szóban forgó kibocsátások tekintetében kiutalt kibocsátási egységeket. Az első közzétételre 2017. május 15-ig kerül sor.

(5) Minden évben az e cikk (4) bekezdésében említett legfrissebb közzététel szerint forgalomban levő kibocsátási egységek teljes száma 12 %-ának megfelelő számú kibocsátási egységet le kell vonni a tagállamok által a 2003/87/EK irányelv 10. cikkének (2) bekezdése szerint árverés útján értékesíteni kívánt kibocsátási egységek mennyiségéből, és az adott év szeptember 1-jével kezdődő 12 hónapos időszak időtartama alatt tartalékba kell helyezni, kivéve ha a tartalékba helyezendő kibocsátási egységek száma kevesebb lenne, mint 100 millió. A tartalék működésének első évében a tartalékba helyezésre az adott év január 1-je és szeptember 1-je között is sor kerül a legfrissebb közzététel szerint forgalomban levő kibocsátási egységek teljes száma 8 %-ának (naptári hónaponként 1 %-ának) megfelelő számú kibocsátási egység vonatkozásában.

Az e bekezdés értelmében levonandó kibocsátási egységek teljes számának sérelme nélkül, a 2003/87/EK irányelv 10. cikke (2) bekezdése első albekezdésének b) pontjában említett kibocsátási egységeket 2025. december 31-ig nem kell figyelembe venni az egyes tagállamoknak az említett teljes számban való részesedése meghatározásakor.

(6) Minden évben fel kell szabadítani 100 millió kibocsátási egységet a tartalékból, amennyiben a forgalomban lévő kibocsátási egységek teljes száma kevesebb, mint 400 millió, és ezt a 100 millió kibocsátási egységet hozzá kell adni a tagállamok által a 2003/87/EK irányelv 10. cikkének (2) bekezdése szerint árverés útján értékesíteni kívánt kibocsátási egységek mennyiségéhez. Amennyiben a tartalék 100 milliónál kevesebb kibocsátási egységet tartalmaz, e bekezdés értelmében a tartalékban lévő valamennyi kibocsátási egységet fel kell szabadítani.

(7) Ha valamely évben nem alkalmazható e cikk (6) bekezdése, és a 2003/87/EK irányelv 29a. cikke értelmében intézkedéseket fogadnak el, a tartalékból fel kell szabadítani 100 millió kibocsátási egységet, és ezt a 100 millió kibocsátási egységet hozzá kell adni a tagállamok által a 2003/87/EK irányelv 10. cikkének (2) bekezdése szerint árverés útján értékesíteni kívánt kibocsátási egységek mennyiségéhez. Amennyiben a tartalék 100 milliónál kevesebb kibocsátási egységet tartalmaz, e bekezdés értelmében a tartalékban lévő valamennyi kibocsátási egységet fel kell szabadítani.

(8) Amennyiben a forgalomban lévő kibocsátási egységek teljes számának közzétételét követően intézkedésre kerül sor az (5), (6) vagy (7) bekezdés értelmében, az aukciós eseménynaptárak figyelembe veszik a tartalékba helyezett vagy onnan felszabadítandó kibocsátási egységeket. A kibocsátási egységek tartalékba helyezését vagy tartalékból való felszabadítását 12 hónap leforgása alatt kell végrehajtani. Amennyiben a (6) vagy (7) bekezdés értelmében kibocsátási egységek felszabadítására kerül sor, a felszabadításnak annak végrehajtási időszakától függetlenül igazodnia kell a kibocsátási egységek tartalékba helyezésének idején érvényes tagállamok közötti megosztáshoz, valamint a kibocsátási egységek tartalékba helyezésének sorrendjéhez.

2. cikk

A 2003/87/EK irányelv módosítása

A 2003/87/EK irányelv a következőképpen módosul:

1. A 10. cikk a következőképpen módosul:

a) az (1) bekezdés helyébe a következő szöveg lép:

„(1) A tagállamok 2019-től kezdődően a 10a. és 10c. cikkel összhangban ingyenesen ki nem osztott és az (EU) 2015/1814 európai parlamenti és tanácsi határozattal (*) létrehozott piaci stabilizációs tartalékban el nem helyezett valamennyi kibocsátási egységet árverés útján értékesítik.

(*) Az Európai Parlament és a Tanács 2015. október 6-i (EU) 2015/1814 határozata az üvegházhatású gázok uniós kibocsátáskereskedelmi rendszeréhez piaci stabilizációs tartalék létrehozásáról és működtetéséről, valamint a 2003/87/EK irányelv módosításáról (HL L 264., 2015.10.9., 1. o.);

b) a cikk az (1) bekezdést követően a következő bekezdéssel egészül ki:

„(1a) Amennyiben az ezen irányelv 13. cikkének (1) bekezdésében említett egyes időszakok utolsó évében a tagállamok által árverés útján értékesíteni kívánt kibocsátási egységek mennyisége több mint 30 %-kal meghaladja a következő időszak első két évében árverés útján értékesítendő kibocsátási egységek mennyiségének az (EU) 2015/1814 határozat 1. cikke (5) bekezdésének alkalmazása előtt várható átlagát, a mennyiségek közötti különbség kétharmadát le kell vonni az időszak utolsó évében árverésre kerülő mennyiségből, és két egyenlő részletben hozzá kell adni a tagállamok által a következő időszak első két évében árverésre bocsátandó mennyiségekhez.”.

2. A 13. cikk (2) bekezdésének második albekezdése helyébe a következő szöveg lép:

„A tagállamok az első albekezdésnek megfelelően törölt egységeket birtokló személyeknek a törölt egységek helyett a folyó időszakra érvényes egységeket utalnak ki. Hasonlóképpen, a piaci stabilizációs tartalékban tartott, már nem érvényes kibocsátási egységeket a folyó időszakra érvényes kibocsátási egységekkel kell felváltani.”.

3. cikk

Felülvizsgálat

A Bizottság a 2003/87/EK irányelv 10. cikkének (5) bekezdése szerinti jelentés keretében nyomon követi a tartalék működését. A jelentésnek vizsgálnia kell a versenyképességre gyakorolt hatásokat, különös tekintettel az ipari ágazat tekintetében, ideértve a GDP-vel, a foglalkoztatással és a beruházásokkal kapcsolatos mutatókat. A Bizottság az európai szén-dioxid-piac szabályos működésének elemzése alapján a tartalék működése megkezdésének időpontját követő három éven belül, majd ezt követően ötévente felülvizsgálja a tartalékot, és adott esetben javaslatot nyújt be az Európai Parlamentnek és a Tanácsnak. Valamennyi felülvizsgálat során különös figyelmet kell fordítani az e határozat 1. cikkének (5) bekezdése szerint tartalékba helyezendő kibocsátási egységek számára vonatkozó százalékos értékre, valamint a forgalomban lévő összes kibocsátási egység teljes számára vonatkozó küszöbértékre és az e határozat 1. cikkének (6) vagy (7) bekezdése alapján a tartalékból felszabadítandó kibocsátási egységek számára. A felülvizsgálat során a Bizottság továbbá megvizsgálja a tartalék által a növekedésre, a foglalkoztatásra, az Unió ipari versenyképességére és a kibocsátásáthelyezés kockázatára gyakorolt hatásokat.

4. cikk

Átmeneti rendelkezések

A 2009/29/EK európai parlamenti és tanácsi irányelvvel ⁽¹⁾ módosított 2003/87/EK irányelv 10. cikkének (1) bekezdését 2018. december 31-ig továbbra is alkalmazni kell.

5. cikk

Hatálybalépés

Ez a határozat az *Európai Unió Hivatalos Lapjában* való kihirdetését követő huszadik napon lép hatályba.

Kelt Strasbourgban, 2015. október 6-án.

az Európai Parlament részéről

az elnök

M. SCHULZ

a Tanács részéről

az elnök

N. SCHMIT

⁽¹⁾ Az Európai Parlament és a Tanács 2009/23/EK irányelve (2009. április 23.) a 2003/87/EK irányelvnek az üvegházhatású gázok kibocsátási egységei Közösségen belüli kereskedelmi rendszerének továbbfejlesztése és kiterjesztése tekintetében történő módosításáról (HL L 140., 2009.6.5., 63. o.).